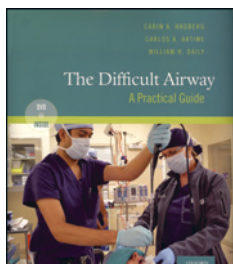

Lurt og lærerikt om luftveiene

Carin A. Hagberg, Carlos A. Artime, William H. Daily, red.

The difficult airway

A practical guide. 224 s, tab, ill. Oxford: Oxford University Press, 2013. Pris GBP 71 ISBN 978-0-19-979441-6

Det er alltid viktig å forsikre seg om at en pasient har frie luftveier, slik at livsviktig oksygen kan nå alveolene i lungene samtidig som livsfarlig karbondioksid kan pustes ut. Derfor er evne til å håndtere luftveier, ikke minst i akutte situasjoner, et av de mange kompetanseområdene alle leger må beherske. Dessverre er ikke alltid dette tilfelle (1). Som anestesileger forventes vi å kunne gjøre enda mer i denne sammenhengen, ikke minst når det gjelder *vanskelige* luftveier.

Denne boken, laget av en håndfull amerikanske anestesikolleger med professor Carin Hagberg i spissen, henvender seg ifølge redaktørene til alle spesialiteter. Tittelen er derfor kanskje noe misvisende idet mye av teksten også beskriver hvordan man bør vurdere og håndtere luftveier generelt.

De 18 kapitlene spenner fra enkel vurdering av luftveiene til avanserte teknikker. Hvert kapittel har mange nyttige tips og beskrivelser, ikke minst om hvordan man kan kombinere ulike teknikker. I tillegg følger det med en DVD med 25 videoer som viser mange av teknikkene som er beskrevet i teksten. Dette er elegant, og det som skiller denne boken fra mange andre!

Spiralinnbindingen gjør også at det er lett å bla, og de tallrike illustrasjonene og fotografiene er gjennomgående gode. Mange av illustrasjonene er fra produsenter og burde vært kvalitetssikret. I kapittel 12 om krikotyrotomi er for eksempel de anatomiske størrelsesforholdene på figurene helt feil.

Det er fint å få presentert det meste av tekniske hjelpemidler som finnes på markedet i dag. Det er dog påfallende at man i kapitlet om supraglottiske luftveier velger å beskrive flere kombituber samtidig som i-Gel-masken ikke nevnes. Hadde sistnevnte vært utviklet i USA, ville den nok vært med. Sedasjon med remifentanil ved luftveishåndtering er heller ikke beskrevet. Referansene er gjennomgående relativt få og sprikende, og omfatter få nettressurser.

Layouten er bra, men jeg skulle likevel ønske at man hadde utnyttet plassen på sidene noe bedre, slik at bildene fra kliniske situasjoner kunne vært større. Andre steder er det brukt mye plass på bilder av utstyr. Redaktørene burde således vært mer konsekvente i bruken av illustrasjoner. Skriftstørrelsen og hele formatet kunne også vært større – et godt eksempel er ABC-heftene til *BMJ* – spesielt siden redaktørene ønsker at boken skal være et oppslagsverk i kliniske situasjoner.

Hovedinntrykket er likevel at dette er både en nyttig lærebok og oppslagsverk som tross prisen burde finnes på alle anestesivdelinger. Prisen for ikke å klare å håndtere en luftvei kan være ekstremt høy.

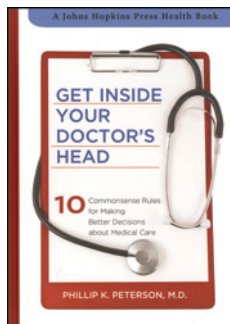
Guttorm Brattebø

Avdelingsoverlege, Akuttmedisinsk avdeling KSK
Haukeland universitetssykehus

Litteratur

1. The Royal College of Anaesthetists and The Difficult Airway Society. 4th National Audit Project (NAP4): Major complications of airway management in the United Kingdom. <http://rcoa.ac.uk/document-store/nap4-executive-summary>

Fornuftige regler

Phillip K. Peterson

Get inside your doctor's head

Ten commonsense rules for making better decisions about medical care. 130 s. Baltimore, MD: The Johns Hopkins University Press, 2013. Pris USD 16 ISBN 978-1-4214-1069-2

Get inside your doctor's head er forfattet av infeksjonsmedisineren Phillip K. Peterson. Boken er skrevet på amerikansk, trykket i A5-format og inneholder knappe hundre sider.

Tittel og undertittel oppsummerer innholdet godt. Boken kan leses som forfatterens oppskrift på hvordan pasienter på mest fornuftig vis kan engasjere seg i egen helsehjelp. Teksten synliggjør kulturelle forskjeller mellom amerikansk og norsk helsevesen, deriblant tanken om at pasienter må ta ansvar for egen helse snarere enn å stole på den helsehjelp de har tilgang til.

De ti reglene som skisseres er imidlertid allmenngyldige og illustrerer for leseren hvordan og hvorfor sunn fornuft bør gjennomsyre all medisinsk praksis. Hvert av de ti kapitlene kartlegger en av forfatterens ti regler, med respektive unntak, og er ispedd gode sitater fra medisinsk historie.

Boken kan være en påminnelse til nyutdannede leger om at sunn fornuft er vel så viktig som medisinsk viten. Fremfor alt vil den være midt i blinken for en pasient som er interessert i egen helse og behandling. Grunnet amerikansk språk og hyppig forekomst av medisinsk nomenklatur er akademikerbakgrunn en fordel.

Eystein Hoddevik

Lege i spesialisering, Avdeling for patologi
Oslo universitetssykehus, Ullevål